

מועד א' סמי קיץ תשס"א
מועד ב' סמי א' + ב' תשס"א
תאריך הבחינה : 13.9.2001

מס' סידורי: 47

ת"ז: _____

מבחן במתמטיקה בדידה

94

מורים: פרופ' אברון, פרופ' אלון, ד"ר דר, פרופ' טרסי, פרופ' רודיטי

סימונים: N, Q, R יסמנו את קבוצות המספרים הטבעיים, הרציונלים והממשיים בהתאמה.

- כללי - הבחינה : 1. אסור להשתמש בכל חומר עזר, למעט הדפים המצורפים ומחשבון .
2. בבחינה 6 שאלות. תשובה נכונה מזכה את הכותב ב- 20% .
למניית הנקודות הסופי תילקחנה 4 שאלות שלהן הניקוד המרבי. ניקוד שתי השאלות הנותרות יסוכם, יחולק ב-2-ויתווסף לסך הנקודות שנצברו ב- 4 השאלות הקודמות.

הנחיה מיוחדת: יש לענות על שאלות על גבי טופס המבחן.

בהצלחה !

10 פרנסיו
תבא

20 4

מסיסדורי: 47
תינו: 46462040

שאלה 2

תהי a עוצמה המקיימת את התנאי:
לכל קבוצה A וקבוצה B אם $A \subset B$ ו- $|A| = a$ וכן $|B| > a$ אזי, $|B - A| > a$.
הוכיחו: (א) $a + a = a$.
(ב) אם $A \subset B$ ו- $|A| = a$ וכן $|B| > a$ אזי, $|B - A| = |B|$.

ההגדרה אינה
גלויה כפי שהיא
זכרנו נוסף אחר
היא שונה
ולחלוף-סדרה

כמתר: $|A| = a$, $|D| = a$, $A \cap B = \emptyset$ כן ע: $A \cap B = \emptyset$

לדוגמה: $|A \cup D| = |A| + |D| = a + a = a$

אין מתר זהההה כי $|A \cup D| = a$ (יהי $a = 0$ כי $|A \cup D| = a$)
אז $a + a = a$ כי $a = 0$ ואז אין ינכס כי $a + a = a$

$|D| = a$
 $D \subset A \cup D$

$|A \cup D| > a$ (זוהי ההנחה)

אז לפי התנאים שבסוגריה נוסף כי מתקיים: $|A \cup D \setminus D| = a$

$|A \cup D \setminus D| = |A|$
 $|A \cup D \setminus D| = a$ (קיימת)

$|A \cup D| \leq a \iff |A| > a$ וזה בסתירה לנניא!

$|A \cup D| = a$ או $|A \cup D| = a + a$

אם $|A \cup D| = a$
 $|A \cup D| \leq a$

f.e.w $a + a = a$ (הדוגמה)

$a = |A| \leq |A \cup D|$

אם $|A \cup D| = a$
אז $|A \cup D| = a$
אז $|A \cup D| = a$

$|B - A| > a$: $|B - A| > a$

$D \subset B - A$: $|D| = a$ כי $a = |D|$

$|B - A| = |B|$: (ונראה כי אכן)

$|B \setminus A| = |(B - A - D) \cup D|$ הוכחה:

$|B \setminus A| = |B \setminus A \setminus D| + |D|$

11
@green
1027

47

מסי סדורתי:

תנאי:

$\alpha + \alpha = \alpha$: $\bar{k}$ פגוד $\bar{k}$

$$\alpha + \alpha = |A| + |D| = \alpha = \frac{|A|}{|D|}$$

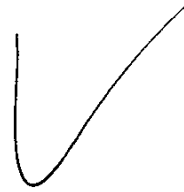
פירוק:

$$|B-A| = |B \setminus A \setminus D| + |D| \quad \text{⊖}$$

$$\text{⊖ } |B \setminus A \setminus D| + |D| + A$$

↓
הכנה
 $|D| = |A| + |D|$
↓
 $\alpha + \alpha = \alpha$

$$\text{⊖ } |B|$$

ד.ד. $|B-A| = |B|$ $\bar{k}$ $\bar{k}$

סלומס
1027

20

שאלה 3

הוכיחו או הפריכו הטענות הבאות :

- א) $\lambda x \in R. \{x\} \in \{f \in R \rightarrow R \mid \forall x \in R, f(x) = 1\}$
- ב) $\lambda x \in R. 3^x \in \{f \in R \rightarrow R \mid \exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y \in \{f(x) \mid x \in R\}\}$
- ג) $P(\{3n \mid n \in N\}) \subseteq \{A \in P(N) \mid |A| = |A \cap \{3k \mid k \in N\}|\}$

פתרון:

הטענה א) נכונה. אגב, שם הטענה היא $\{x\} \in \{f \in R \rightarrow R \mid \forall x \in R, f(x) = 1\}$.
 נניח $x \in R$. אז $\{x\} \in \{f \in R \rightarrow R \mid \forall x \in R, f(x) = 1\}$ אם ורק אם $\forall x \in R, f(x) = 1$.
 אבל $f(x) = 1$ לכל $x \in R$ הוא פונקציה אחת בלבד, ולכן $\{x\} \in \{f \in R \rightarrow R \mid \forall x \in R, f(x) = 1\}$ אם ורק אם $\{x\} = \{f \in R \rightarrow R \mid \forall x \in R, f(x) = 1\}$.
 זה לא נכון, ולכן הטענה א) נכונה.

הטענה ב) נכונה. אגב, שם הטענה היא $\lambda x \in R. 3^x \in \{f \in R \rightarrow R \mid \exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y \in \{f(x) \mid x \in R\}\}$.
 נניח $x \in R$. אז $3^x \in \{f \in R \rightarrow R \mid \exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y \in \{f(x) \mid x \in R\}\}$ אם ורק אם $\exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y \in \{3^x \mid x \in R\}$.
 אבל $\exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y \in \{3^x \mid x \in R\}$ אם ורק אם $\exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y = 3^x$ עבור איזה $x \in R$.
 אבל $3^x > 0$ לכל $x \in R$, ולכן $\exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y = 3^x$ אם ורק אם $\exists x \in R, 3^x \leq 0$.
 אבל $3^x > 0$ לכל $x \in R$, ולכן הטענה ב) נכונה.

הטענה ג) נכונה. אגב, שם הטענה היא $P(\{3n \mid n \in N\}) \subseteq \{A \in P(N) \mid |A| = |A \cap \{3k \mid k \in N\}|\}$.
 נניח $A \in P(N)$. אז $A \in P(N)$ אם ורק אם $A \subseteq N$.
 אבל $A \in P(N)$ אם ורק אם $A \subseteq N$, ולכן הטענה ג) נכונה.

הטענה א) נכונה. אגב, שם הטענה היא $\{x\} \in \{f \in R \rightarrow R \mid \forall x \in R, f(x) = 1\}$.
 נניח $x \in R$. אז $\{x\} \in \{f \in R \rightarrow R \mid \forall x \in R, f(x) = 1\}$ אם ורק אם $\forall x \in R, f(x) = 1$.
 אבל $f(x) = 1$ לכל $x \in R$ הוא פונקציה אחת בלבד, ולכן $\{x\} \in \{f \in R \rightarrow R \mid \forall x \in R, f(x) = 1\}$ אם ורק אם $\{x\} = \{f \in R \rightarrow R \mid \forall x \in R, f(x) = 1\}$.
 זה לא נכון, ולכן הטענה א) נכונה.

הטענה ב) נכונה. אגב, שם הטענה היא $\lambda x \in R. 3^x \in \{f \in R \rightarrow R \mid \exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y \in \{f(x) \mid x \in R\}\}$.
 נניח $x \in R$. אז $3^x \in \{f \in R \rightarrow R \mid \exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y \in \{f(x) \mid x \in R\}\}$ אם ורק אם $\exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y \in \{3^x \mid x \in R\}$.
 אבל $\exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y \in \{3^x \mid x \in R\}$ אם ורק אם $\exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y = 3^x$ עבור איזה $x \in R$.
 אבל $3^x > 0$ לכל $x \in R$, ולכן $\exists y \in \{x \in R \mid x \leq 0\}, y = 3^x$ אם ורק אם $\exists x \in R, 3^x \leq 0$.
 אבל $3^x > 0$ לכל $x \in R$, ולכן הטענה ב) נכונה.

הטענה ג) נכונה. אגב, שם הטענה היא $P(\{3n \mid n \in N\}) \subseteq \{A \in P(N) \mid |A| = |A \cap \{3k \mid k \in N\}|\}$.
 נניח $A \in P(N)$. אז $A \in P(N)$ אם ורק אם $A \subseteq N$.
 אבל $A \in P(N)$ אם ורק אם $A \subseteq N$, ולכן הטענה ג) נכונה.

Collect
הצגה

מס' סמליות: 040289464
תאריך:

אם ϕ קבוע אז $\phi(x) = x$ ו- $\phi(y) = y$
 $|L| \geq \deg(\phi_0) = 1$

כלומר $\forall y \in V \quad |L| \geq \deg(y)$

(ϕ_0 הוא פונקציה קבועה, כלומר $\phi_0(x) = c$)
אם ϕ_0 קבועה

דוגמה

דוגמה 2:

G הוא גרף $\Leftrightarrow$ נוסח קראוס-הופמן

כדי להוכיח את G קבוע, נניח $\forall v \in V$ קיים $\phi(v)$ קבוע. כלומר ϕ קבוע.
אם ϕ קבוע, אז $\phi(v) = c$ לכל $v \in V$. אז ϕ קבוע.

אם ϕ קבוע: $E > \frac{(n-1)(n-2)}{2} \Leftrightarrow E > \binom{n-1}{2}$

$\sum_{v \in V} d(v) = 2E$

אם ϕ קבוע אז $\phi(v) = c$

$\sum_{v \in V} d(v) > (n-1)(n-2)$

אם ϕ קבוע אז $\phi(v) = c$

אם ϕ קבוע אז $\phi(v) = c$. אז ϕ קבוע. אז $\phi(v) = c$ לכל $v \in V$. אז ϕ קבוע.

$d(v_0) = n-2, d(v_1) = n-2$

אם ϕ קבוע אז $\phi(v) = c$

אם ϕ קבוע אז $\phi(v) = c$

אם ϕ קבוע אז $\phi(v) = c$

אם ϕ קבוע אז $\phi(v) = c$

$V_0 \cup V_1$

V_0, V_1

אם ϕ קבוע אז $\phi(v) = c$

אם ϕ קבוע אז $\phi(v) = c$

אם ϕ קבוע אז $\phi(v) = c$

$n > 1 + n - 2 + 2$

$(n-1)(n-2) > 2n-2$

$n > n+1$

אם ϕ קבוע אז $\phi(v) = c$

סמליל
1021

20

מסי סידורי: 47
תיו: 0402 2946

שאלה 5

5 (א) בכמה תמורות של המספרים $1, 2, \dots, 2n$ המספר n נמצא לשמאלו (לאו דווקא צמוד) של המספר $2n$?

7 (ב) בכמה תמורות של המספרים $1, 2, \dots, 20$ כל הזוגות $(2,3)(3,4)(7,8)$ מתפרקים :

הגדרה: נאמר שהזוג (x, y) מתפרק אם y לא מופיע מיניד ליד x מימינו. למשל: בתמורות $(1,3,2)$, $(2,1,3)$ של $(1,2,3)$ הזוג $(2,3)$ התפרק.

8 (ג) כמה עצים על $n \geq 4$ צמתים הממוספרים במספרים $\{1, 2, \dots, n\}$ ישנם עם $n-4$ צמתי-קצה (עלים) ?

פתרון: סעיף א:

סעיף א) מספרם של המספרים $1, 2, \dots, 2n$ הוא $(2n)!$ ואילו מספרם של המספרים $1, 2, \dots, n$ הוא $n!$. לכן מספרם של המספרים $1, 2, \dots, 2n$ שבהם המספר n נמצא לשמאלו של המספר $2n$ הוא $(2n-1) \cdot n!$.
זוהי תוצאה ידועה שיש להוכיח. (יש להוכיח שהמספר n יכול להופיע בכל המיקומים $1, 2, \dots, 2n-1$ יחד עם המספר $2n$ לשמאלו.)

$$\sum_{h=1}^{2n} (2n-h) \cdot (2n-2)! \quad \text{---}$$

המספר $2n-2$ הוא מספר המספרים שאינם n או $2n$.
המספר $2n-h$ הוא מספר המספרים שאינם n או $2n$ ונמצאים לשמאלו של $2n$.
המספר $(2n-2)!$ הוא מספר התמורות של המספרים שאינם n או $2n$.

$$\sum_{h=1}^{2n} (2n-h) \cdot (2n-2)! = (2n-2)! \cdot (2n-2 + 2n-3 + \dots + 2n-2n)$$

$$= (2n-2)! \cdot [2n-2n + (-1-2-\dots-2n)] = (2n-2)! \cdot [n^2 - (1+2+\dots+n)] =$$

~~$(2n-2)! \cdot (2n^2 - n)$~~

$$= (2n-2)! \cdot (2n^2 - n)$$

סעיף ב) מספר התמורות של המספרים $1, 2, \dots, 20$ שבהם הזוגות $(2,3)(3,4)(7,8)$ מתפרקים הוא $(20-3) \cdot 3! \cdot 3! = 17 \cdot 6 \cdot 6 = 612$.

סדרות
10.37

מס' סדור: 47
ת.ד: 0402294/4

פתרון:

נתון: x, y ופונקציות f, g וזוגות $(2,3), (3,4), (7,8)$ הם תחומי הערך של f ו- g בהתאמה.

נמצא את $f^{-1} \circ g^{-1}$

נתון: $f^{-1} \circ g^{-1} = \{ (2,3), (3,4), (7,8) \}$
 $f^{-1} \circ g^{-1} = \{ (2,3), (3,4), (7,8) \}$
 $f^{-1} \circ g^{-1} = \{ (2,3), (3,4), (7,8) \}$

נתון: $f^{-1} \circ g^{-1} = \{ (2,3), (3,4), (7,8) \}$

נמצא את $f^{-1} \circ g^{-1}$

$|A_1| = 9!$

נמצא את $f^{-1} \circ g^{-1}$

נתון: $f^{-1} \circ g^{-1} = \{ (2,3), (3,4), (7,8) \}$

נמצא את $f^{-1} \circ g^{-1}$

נתון: $f^{-1} \circ g^{-1} = \{ (2,3), (3,4), (7,8) \}$

נמצא את $f^{-1} \circ g^{-1}$

נתון: $f^{-1} \circ g^{-1} = \{ (2,3), (3,4), (7,8) \}$

נמצא את $f^{-1} \circ g^{-1}$

$2! = 2$

נמצא את $f^{-1} \circ g^{-1}$

$|f^{-1} \circ g^{-1}| = 3! - 3 \cdot 2! + 3 \cdot 1! - 1!$

$6 - 3 \cdot 2 + 3 \cdot 1 - 1 = 2$

נמצא את $f^{-1} \circ g^{-1}$

תשובה לפתרון:

הנני מוכיח: $\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k = 5^n$

נניח $n \geq 1$. נסתכל על $(1+4x)^n$ ונפתח את הבינום. מצד אחד, לפי הבינום, $(1+4x)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k x^k$. מצד שני, נסתכל על $(1+4)^n = 5^n$ ונפתח את הבינום. $(1+4)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k$. מכאן, $\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k = 5^n$.

נניח $n \geq 1$. נסתכל על $(1+4x)^n$ ונפתח את הבינום. מצד אחד, לפי הבינום, $(1+4x)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k x^k$. מצד שני, נסתכל על $(1+4)^n = 5^n$ ונפתח את הבינום. $(1+4)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k$. מכאן, $\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k = 5^n$.

נניח $n \geq 1$. נסתכל על $(1+4x)^n$ ונפתח את הבינום. מצד אחד, לפי הבינום, $(1+4x)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k x^k$. מצד שני, נסתכל על $(1+4)^n = 5^n$ ונפתח את הבינום. $(1+4)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k$. מכאן, $\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k = 5^n$.

הנני מוכיח: $\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k = 5^n$

$\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k = 5^n$

- $A_1 = 1$ - אולי
- $A_2 = 4$ - אולי
- $A_3 = 16$ - אולי
- $A_4 = 64$ - אולי

$|A_1| = \binom{n}{0} \cdot 4^0 = 1$

הנני מוכיח: $\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k = 5^n$

$|A_2| = \binom{n}{1} \cdot 4^1 = 4n$

הנני מוכיח: $\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k = 5^n$

$|A_3| = \binom{n}{2} \cdot 4^2 = 6n(n-1)$

הנני מוכיח: $\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k = 5^n$

$$\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 4^k = 5^n$$

התוצאה
היא

מסיקוד: 47
תינו: 28466

28

שאלה 6

הסדרה a_n מקיימת את כלל הנסיגה: $(n \geq 1), a_n = a_{n-1} + 2^{n-1}$
והסדרה: b_n מקיימת את כלל הנסיגה: $(n \geq 2), b_n = 4b_{n-1} - 4b_{n-2}$
מצאו ערכי התחלה: a_0, b_0, b_1 המבטיחים כי: $\forall n \geq 0, a_n = b_n$

~~$(n \geq 1) a_n = a_{n-1} + 2^{n-1}$~~ (נמצא נוסחה סגורה ל- a_n)

$x-1=0$ (האופייני)

$x=1$ הוא שורש

$a_n^{(h)} = A_1 \cdot 1^n$

הפתרון הכללי יהיה:

$a_n^{(p)} = 2^n \cdot B$ (הנראה)

$2^n \cdot B = 2^{n-1} \cdot B + 2^{n-1}$ (נציב)

$2B = B + 1$ (נצמצם ב- 2^{n-1})

$B = 1$

$a_n = A_1 + 2^n$

$b_n = 4b_{n-1} - 4b_{n-2}$ (הנראה)

$x^2 - 4x + 4$ (האופייני)

$(x-2)^2$ (שורשים)

$b_n = A_2 \cdot 2^n + A_3 \cdot 2^n \cdot n$ (קב)

לפי תוצאת השאלה הקודמת

הוא שיש להוסיף 2^n ל- a_n (הוא מוגדר כ- a_n)

$\forall n \geq 0, b_n = a_n$ (הנראה)

$b_0 = a_0$ (נכון)

(1) $1 + A_1 = A_2$

$A_1 + 2 = 2A_2 + 2A_3$

$b_1 = a_1$ (נכון)

(2) $1 - 2A_3 = A_2$

הוכחה
לכאן

מס' סידורי: 117

תאריך: 28.10.14

$$b_2 = a_2$$

⇓

$$A_1 + 4 = A_2 \cdot 4 + 8A_3$$

⇓

$$A_3 = \frac{4 - 4A_2}{8}$$

⇓

$$A_3 = 0, A_2 = 1, A_1 = 0$$

⇓

$$\boxed{\begin{matrix} b_0 = a_0 = 1 \\ b_1 = 2 \end{matrix}}$$

כלומר $a_n = b_n = 2^n$ ✓

$$\boxed{a_n = b_n = 2^n}$$

⇓

לפיכך $\forall n \geq 0 \quad a_n = b_n$